

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 HLL.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Lukács László miniszterelnök

A tavasz óta huzódó válságban a mai napon állott be az első komoly fordulat: Lukács László és Khuen-Héderváry Károly gróf, akik az elmúlt szombat óta mint a király megbízottai tárgyaltak a pártokkal, ma újból megjelentek az uralkodó előtt, beszámoltak végzett munkájukról s a kettős audiencia eredményeképpen **Lukács László mint designált miniszterelnök hagyta el a király dolgozószobáját.** Lukács ma délután visszatért Budapestre és holnap megkezdí az uralkodótól vállalt feladatának teljesítését, amely abból áll, hogy kormányt alakítson és olyan programmal lépjen a parlament elé, amely program alkalmas legyen arra, hogy végleg kigyógyítsa az országot súlyos betegségéből.

Lukács Lászlónak miniszterelnökké történt designálásával a válság részben megoldást nyert. Lehetséges, hogy a megoldás teljes mértékben sikerült, de ebben a pillanatban, amikor csupán maga az a tény áll előttünk, hogy Lukács miniszterelnökké designáltatott, a válságnak a személyrészét tekinthetjük megoldottnak, a nagyobbát, az érdemlegesét, a megoldás tárgyi részét illetőleg azonban egyelőre tájékoztatások vagyunk és csupán a Lukács designálása nyomán szárnyra kelt különféle verziók közlésével kell beérnünk.

A kérdés az, hogy mit vitt Bécsbe a két homo regius? . . . Mit referálhatott a királynak? . . . Mondhatta-e azt, hogy: „Felső, egész Magyarország a lábai előtt fekszik? Ha őszinték és nyíltak (de mikor voltak államférfiak teljesen nyíltak és őszinték a királyi ábrázat előtt?) csak annyit mondhattak, hogy Magyarországon nem képzelhető más megoldás, csak alkotmányos. Már pedig alkotmányos megoldás viszont másképpen el nem képzelhető, csak úgy, ha ennek az országnak jogos, tövényben gyökerező követeléseit teljesítik. Nemcsak az idő, de a törvény is megszilárdította ezt a követelést. Adja meg Felsőged a magyaroknak azt, ami a magyaroké és bizonyos lehet a felől, hogy a magyarok is megadják Felsőgednek azt, ami Felsőgedé.

Mert — föltéve még mindig, hogy a két homo regius legalább törekedett az őszinteségre — hiába minden kertelés —

köntörfalazás, a magyarok lelkük mélyéből óhajtják a gazdasági önállóságot. — Régóta táplált, mindig mesterségesen elnyomott, de folyton elötörő és mindig újra érvényesülni akaró óhajlás ez. Lehetetlen egy egész nagy nép egyetemének óhajlásait elnyomni. Azok is elismerik már azt, akik eddig állították, jobb meggyőződésük ellenére, hogy a nép hajlandó az alkuvásra és „fokozatos“ megvalósítással is megelégszik. A szerdai szavazás a magyar képviselőházban hangosan bizonyította ezt. Senkisémet mert ellene szavazni azok közül, akik eddig a fokozatosságot hangoztatták. Lehet új választás. Lehet kettő is, három is, akárhány! a magyar nép lelkéből a gazdasági önállóságra való törekvést kitépni már nem lehet. Legyen tehát béke. De béke viszont csak úgy lehetséges, ha nem zárkózik el Bécs tovább a követelések elől.

Igy, vagy ilyenformán kellett beszélniök, de az sem tekinthető kizártnak, hogy nem így beszéltek, hanem esetleg megint a régi rendszerhez tértek vissza: tessék tovább tárgyalni és alkudni. Hatha megpuhulnak a magyarok. Ha így volt, nem nagy jóstehetség kell hozzá megjövedőlni, hogy Bécsnek ez a várakozása nem fog teljesülni. Justh Gyula és pártja garanciát nyújt arra, hogy most semmit sem használ semmiféle praktika. Amíg ez a párt itt áll a maga elvi szilárdságával, addig nem lehet más megoldás, csak olyan, amilyent ez a párt képvisel.

A bécsi kialakulásokra természetesen nagy hatással lehetnek a tegnapi képviselőházi események és azok a hangulatanvilvántások, amelyek az este a partkörökben jutottak kifejezésre. A hangulat Wekerle Sándor miniszterelnök beszéde és a Kossuth-pártnak a szavazásnál tanúsított magatartása következtében általában az volt, hogy a kooperáló pártok között most már végképpen megszűnt az együttműködés. A Kossuth-párt tagjai között — mint félhivatalosan is konstatálják — igen nagy visszatetszést keltett Wekerle Sándor miniszterelnök beszéde, viszont az alkotmánypárt és a néppárt klubjában a Kossuth-pártnak a szavazásnál tanúsított eljárása miatt hallatszottak

éles kifakadások. A függetlenségi és 48-as pártban természetesen szívesen látták a kooperáció fölbomlását és a Kossuth-pártnak az anyapárt álláspontjához való közeledését. Ez a tény igazolja a legfényesebben Justh Gyula politikájának igazságát s megmutatja azt az irányt, amelybe haladva el lehet érni a célt, a nemzet gazdasági függetlenségét.

A két homo regiusz tudvalevően két irányban tárgyalt: Lukács a Justh vezérlete alatt álló függetlenségi párttal, Khuen-Héderváry pedig a Wekerle-Kossuth-Andrássy-féle szövetséggel. Hogy nem Khuen, hanem Lukács kapott megbízatást a kabinet-alkításra, ebből az a következtetés vonható le, hogy a felség a Justh-párt követeléseit honorálta. Örömtüzeket azonban nem gyújtunk, Bécs már sokszor rácafoolt minden logikára.

Lukács a király előtt.

Bécsből táviratozzák: Lukács László ma délelőtt tíz órakor jelent meg különkihallgatáson a király előtt. Az audiencia két óra hosszáig tartott. A kihallgatás után Lukács a Sacher-szállóbéli lakására ment, ahol már egy sereg újságíró várta. A kérdezősködésekre Lukács így felelt:

— Csak annyit mondhatok, hogy *nem mondhatok semmit.* Délután azonban szívesen rendelkezésükre állok az uraknak.

Későbbben fölkereste Lukácsot a Budapesti Tudósító képviselője, akinek ezeket mondta:

— Sajnálom, hogy még nem adhatok felvilágosítást. Tessék a délután folyamán fölkeresni, akkor közölni fogom az eredményt, de most nem vághatok az események elébe.

Khuen gróf audienciája.

Bécsből táviratozzák: Khuen-Héderváry gróf fél egy órakor jelent meg a király előtt. A Sacher-szállóból gyalog ment a Burgba. Az audienciáról visszajövet ezeket mondta az újságíróknak:

— A kihallgatáson informatív jellegű jelentést tettem az uralkodónak, Beszámoltam impresszióimról s jelentést tettem arról a királynak, hogy milyen a pártok helyzete. Mondhatom, hogy az uralkodóra kedvező hatást tett az előterjesztés. Különb — ugymond — Lu-

Házlebontás miatt az összes raktáron levő posztó és gyapjuszövetek gyári áron alul lesznek kiárúsítva. DEBRECZEN, Kossuth-utca 1

kács folytatni fogja a tárgyalásokat s általában a megoldás kulcsa az ő kezében van.

Lukács vezírt miniszterelnök.

Bécsből táviratozzák: Délután három óra előtt az újságíróknak egész táborra lepte el a Sacher szállót. Valamennyien Lukács Lászlót várták, illetve a kilátásba helyezett döntő nyilatkozatot. Végre három órakor Lukács magához kérte a Bud. Tud. képviselőjét és a következőket közölte vele.

— Átadom Önnek ezt a hivatalos kommunikét azzal a kérelemmel, sziveskedjen azt a budapesti és bécsi lapok képviselőivel közölni. Az átadott kommuniké szövege a következő:

Öfelsége engem miniszterelnökké designálni és megbíznai méltóztatott azzal, hogy a pártokkal tárgyaljak s hogy a kabinetalakítás iránt lépéseket tegyek.

A kommuniké a szállóban levő újságírók és képviselők valóságos szíjjel kapkodták s egy perc alatt egész Bécs tudott arról az eseményről, hogy Lukács lett a miniszterelnök.

Lukács vállalkozása.

Bécsből táviratozzák: Most, hogy hónapok után a döntő fordulat bekövetkezett, politikai körökben megindultak a kombinációk, hogy a közel jövőben milyen politikát fog folytatni Lukács László illetve, hogy vállalkozásai milyen irányban fognak ágazni. Beavatott osztrák politikai körökben három eshetőséget emlegetnek, amely irányban Lukács politikája indulni fog. Ezek szerint

1. Vagy kielégítő garanciát hoz Lukács László és teljesen megegyezik a Justh-párttal.

Ez esetben az önálló magyar bank és az általános választói jog kérdése révbe jutott és tökéletes megegyezésre van kilátás.

2. Lukács nem hoz teljes garanciát. Nem tanácskozik a Justh-párttal s így természetesen nem akceptálja az önálló bankot sem. Ez esetben a Wekerle-kormány tagjaival s az azokhoz közel álló politikusokkal folytat tárgyalást s fölveszi

a harcot a Justh-párttal az önálló bank ellen. Ilyen formán óriási és hozadalmas parlamenti viharokra van kilátás.

3. Lukács nem tárgyal egyik párttal sem, hanem teljesen különálló politikusokkal folytat tárgyalást s akkor szembe találja magát az egész parlamenttel.

Lukács és Khuen elutaznak.

Bécsből táviratozzák: Lukács László és Khuen Héderváry gróf ma délután négy óra néhány perckor elutaztak Bécsből Budapestre. Khuennek eredeti terve az volt, hogy már két órakor utazik el, de utóbb elhalasztotta elutazását és megvárta Lukács Lászlót.

Bécsben bíznak a megegyezésben.

Bécsből táviratozzák: A Neues Wiener Tageblatt ma esti száma igen érdekes cikket közöl Lukács László vállalkozásáról s egy pozitív értesülés alapján annak a reményének ad kifejezést, hogy a Justh-párttal való tárgyalások teljes sikerre fognak vezetni. A bécsi lap a többiek között a következőket írja:

— Azt hisszük, hogy most miután Lukács Lászlót miniszterelnökké designálta a király, létrejött a teljes megegyezés is, Lukács lehetőleg minden garanciát meg fog adni, a Justh-párt pedig meg fogja ragadni az alkalmat, hogy az önálló bank érdekében a hatalmat magához vegye. Lukács programja két részből áll. Az általános választói jog és az önálló bank ügyének megoldása. Kompromisszum alakjában egy nyilatkozatot fog ányújtani a Justh-pártnak, amelyben az önálló banknak az új választói jog alapján történő megvalósítását helyezi kilátásba. Az új kormányra lenne feladata a román kereskedelmi szerződést is elkészíteni. Amint a kormány megakul, Lukács László egy nagyszabású és feltűnést keltő pénzügyi művelettel kezdi meg új szereplését.

Az új kormány kinevezése.

Bécsből táviratozzák: Az új kormány kinevezését, illetve a kabinetnek a hivatalos lapban való publikálását karácsony és újév közötti napra várják.

Az új kabinet.

Bécsből táviratozzák: A Neues W. Tagblatt ma esti száma alapos forrásból vett értesülés szerint már közli is az új kabinet listáját. Ebben a listában, írja a bécsi lap, történhetnek ugyan változások, de lényegében — ugymond — eredeti.

Justh Gyula nem fog tárcát vállalni a kabinetben, mert még annak a látszatát is elakarja kerülni, mintha az ő nagy működése, hatalmas akciója a miniszteri székért történt volna.

A bécsi lap szerint az új kormány listája a következő:

Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Lukács László.

Igazságügy: Holló Lajos.

Kereskedelemügy: Batthyányi Tivadar gróf.

Földmivelésügy: Teleky Arvéd gróf.

Közügyügy: Földes Béla.

Honvédelemügy: Jokellalussy vagy Hoffmann Hugó.

Horváth: Josiphovich Géza.

Ebben a listában körülbelül csak egy változás történhetik s ez attól van függővé téve, hogy a Kossuth-párt milyen magatartást fog tanúsítani. Ha Kossuth Ferenc is csatlakoznék a Justh-párthoz, illetve a Justh-Lukács-fele vállalkozáshoz, akkor még egy miniszteri tárcát kreálnának. Nevezetesen Kossuth maradna meg kereskedelemügyi miniszternek, Batthyányi Tivadar gróf pedig vasutügyi miniszter lenne.

Lukács távirata Justhékhoz.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Lukács László ma délután igen meglepő táviratot küldött a Justh-pártnak, amelyben bejelentette, hogy a király miniszterelnökké designálta. Ez a hír igen nagy örömet keltett a Justh-párt tagjai sorában s erősen bíznak abban, hogy Lukácsnak sikerült az uralkodót meggyőzni arról, hogy a Justh-párthoz való közeledés feltétlenül szükséges s hogy a király honorálta azt is, hogy az önálló bank felállítása most a nemzeti akarat kérdése.

Szakitás.

— Szavamra, — szolt Paul Truchar — majdnem feleségül vettem egy amerikai leányt. Ez tizenöt évvel ezelőtt történt. Egyedül nyaraltam X.-sur-Merben, ebben a friss és kellemes normandiai lyukban, hol a nők naponként összegyülekeznek a napsütötte sátrak alatt csevegni. Egy augusztusi estén hat és hét óra között egy gőzös füstjét pillantottuk meg az égen s az alkonyuló nap fényében csinos yachtot láttunk közeledni. A hajó közel a parthoz horgonyt vetett, azután egy ragyogó csónakot küldött ki a homokos partra. A csónakban az evező matrózokon kívül egy öreg ur, egy idősebb hölgy és egy bájos fiatal leány ült.

— Bocsánat, uram, ez az út vezet a szállóhoz?

— A Beau-Rivage-szállóhoz?

— Igen.

A fiatal leány hozzám fordult a kérdésével. Felelet közben szemmel tartottam. Barna volt, gyönyörű szemekkel, melyekben egész lelke tükrözött. Fejét gyermekesen himbálta, mint a napraforgók, melyeknek virágait könnyű szél ingatja. Mikor eltávozott, még sokáig gyönyörrel szivtam magamba a withe-rose illatot, melyet maga után hagyott.

A Beau-Rivage-szálló gazdasszonya szeretetreméltó volt és beszédes. Túrta, hogy a

szolgaszemélyzet is fecsegen. Csakhamar megtudtam, hogy Foggsék, az új vendégek, amerikaiak, akik a disznóbőrrel való kereskedés révén tekintélyes vagyona tettek szert. A yacht különben maga sem volt mese. Mozdulatlanul és kacéran, zöld és piros zászlócskáit átengedve a szél játéka, ott állt a part közelében és élesztette az irigység lángját a nyárspolgárok szívében.

Másnap ebéd után az amerikaiak lementek a kaszinóba, mely mint egy ragyogó ékszer, a parti szirtok tövében állt. Annie Foggs, kinek karjai meztelenek voltak, elragadóan mosolygott. A white-rose-illat elnyomott minden más parfümot. Mikor belépett a terembe, pillanatnyi csend támadt, azután mintegy véletlenül, megkezdődött a négyes.

En táncra kértem az amerikai leányt.

— Igen szivesen — szolt őszinte természetességgel.

Beléptünk a táncolók sorába. A leány gyönyörűt odaadással táncolt, mely remekül illett hozzá. A kis kaszinó hetenként háromszor egy kis táncot kedveskedett az X. sur meri fürdővendégeknek. Foggsék nem gondoltak többé az elutazásra. Fogkonyak voltak imádott leányuk apró örömei iránt s délutánonként ott üldögéltek a fenyvesek árnyékában vagy néha a homokbuckák között napernyő alatt, elöltük kiterítve a Newyork-Herald.

En nem tágitottam többé az amerikaiak oldala mellől. Foggs ur és Foggsné asszony bizonyos jóakarattal túrtak, noha szemellátható volt, hogy egyéniségben nem bíznak meg teljesen. Örökké miss Annieval sétaltam s bár nem cseréltünk egymással gyengéd szavakat, de mindketten a gyér beszédet át is éreztük a másikban fel-fellobbanó indulatot. A fiúnek ez az útja távol a fürdőélet zajától, bizonytalanabb és veszélyesebb volt, mint a kecskék keskeny ösvénye, mely a part szirtjei között kanyargott.

Egy nap Annie hirtelen megállt és napernyőjével leütötte egy töviskóró fejét.

— Paul ur, ön mondani akar nekem valamit.

— Kisasszony...

A leány rám tekintett, Barna szemei bársonyos fényben ragyogtak, mint az éjjeli lepke szárnyai.

— Igen. Önnek van valami mondani-valója. De ön szegény... és nem mer nekem szólni.

— Oh, kisasszony...

— Nos, látja? En azt hiszem, hogy ön szeret engem. Magamról nem mondhatom ugyanezt. De ön rokonszenves elöttem, tudja, nagyon rokonszenves. Most hát figyeljen ide. Nekem vélegényem van Newyorkban. En nem szeretem azt a fiut, aki el fog venni. Rosszul táncol, nagy kezai vannak és többet gondol az üzlettel, mint velem.

Amint a Justh-párthoz megérkezett Lukács sürgönye, Batthyányi Tivadar gróf és Holló Lajos nyomban táviratozott Justh Gyulához, aki holnap már Budapestre is utazik tornyai birtokáról. Valószínűnek tartják, hogy Lukács már holnap megkezdí tárgyalásait Justh Gyulával.

A Kossuth-párt ellenzéken?

Budapesti tudósítónk táviratozza: Politikai körökben az a hír, hogy amint a Lukács—Justh között tárgyalások befejeződnek, illetve amint azok eredményre vezettek, a Kossuth-párt ellenzékbe megy át. Ezt azonban alkalmasint még nagyon meg fogják gondolni azon a szomorú oldalon s bizonyos, ha ez megtörténne, hogy ennél antipatikusabb ellenzéke régen nem volt a parlamentnek.

„Hozom a választói jogot”!

Budapesti tudósítónk táviratozza: Amikor a fővárosban az este híre ment, hogy Lukácsot miniszterelnökké designálta a király a szocialdemokrata munkások röpiratokat osztottak szét az utcákon, amelyben felhívták a munkásokat, hogy rendezzenek tüntetést Lukács László mellett.

Ma este tíz órakor óriási tömegben vonultak ki a pályaudvarra, ahol Lukács megérkezését várták. Amikor Lukács lelépett a vonatról, az egybegyűit munkásság óriási éljenzéssel, ovációval fogadta, Lukács László harsány hangon kiáltotta oda:

— Hozom a választói jogot! Erre természetesen a lelkesedés csak fokozódott s a tömeg az általános választói jog éltetése mellett vonult el.

Mulatság.

— Tombola-est. A debreceni Jótékony Nőegylet, mely évtizedek óta vezető szerepet visz társadalmi életünkben, 1910. január 15-én, a Bika disztermében táncos egybekötött tombola-estét rendez. Ismerve a jótékony nőegylet leleményes buzgólkodását, biztossá vesszük, hogy ez a mulatság az ideai farsangnak legcsaládiasabb jellegű és leg-

— Ön szakítani akar?... — hebegtem. Zavarian szoknyájával babrált és lebiggyeszette az ajkát.

— Azt nem. Az nem volna lehetséges. Apám ígéretet tett... ezután jövődöbéli férjem az ásványolaj király, tudja...

— Akkor nem értem...

— Dehogyan. Paul ur... En önt magammal viszem Newyorkba. Az spám majd ad önnek egy állást a bóraktárban. Aztán majd időről-időre, mennél gyakrabban látjuk egymást, my dear...

— Állást?

— Yes... Nyolevanezer dollár évi fizetés... Elég lesz?

A levegő csodálatos illattal volt telítve. A hullámok halk csobogással törtek meg a szirtes parton. A yackt távolban összes lobogóit csattogtatta. Fiatal voltam és szerettem miss Annie-t. A választás nem volt nehéz.

— Jól van, kisasszony, — szóltam — elfogadom... elfogadom, mert nagyon szeretem önt...

— Ah, én is majdnem úgy vagyok — szólt kissé színésziessé a leány.

Azután egyszerre hallgatag lett. Kifordított napernyőjéből virágokat szórt a homokra s mikor újra fölemelte lehajtott fejét, mindegyik szemében egy könnyesebb ragyogott.

Aznap este Foggs ur hozzám lépett és megszorította a kezemet.

látogatottabb mulatsága lesz. Gyönyörű és értékes tombola-tárgyakról gondoskodik az egyület s a szerencsés nyerek szebbnél szebb meglepetésben részesülnek. A tombola-jegy ára 50 fillér és ezek a választmányi tagoknál, valamint a mulatság napján az esti pénztárnál és az ott működő választmányi tagoknál kaphatók. Egy személy-jegy ára négy korona, páholy ugyanannyi, azzal a megjegyzéssel, hogy a páholyba lépőknek személy-jegyét is kell váltani. A választmány mindent elkövet az erkölcsi és anyagi siker biztosítására. A mulatság alkalmából ételekről és italokról Németh András és Társa gondoskodik.

Repülőgép Debreczenben.

Szatke mérnök kísérletel.

Három óriási ládában selyem papírba burkolva megérkezett a nagy fehér madár, mely hivatalos lesz a közel jövőben a hortobágyi délibáb tengere fölött szállongani. Hej! ha Petőfi látná, hogy az ő imádot pusztáján a gulya milyen félnéken huzódik a nagy szálló gépmadár elöl?...

Szatke Ferenc mérnök gépét a mai nap délutánján szereli föl a Royal-szálló disztermében, hogy Debreczen város közönségének bemutassa. A gép megtekinthető lesz folyó hó 25, 26, és 27-én a diszterem bejáratánál felállított pénztárnál váltandó 30 filléres jegyekkel. Vasárnap 26-án délelőtt 11 órakor és 27-én délután 5 órakor a feltaláló egy-egy előadás keretében fogja gépét tüzetesen ismertetni, egyben annak kormányzására vonatkozólag a különféle mozdulatokat bemutatja, szóval részletes magyarázatot fog adni a gép szerkezetéről.

Mint hogy pedig a feltaláló a gépet teljesen saját anyagi erejéből építette meg, most a nagyközönség szíves támogatását kéri, hogy a továbbiakban kegyes filléreivel támogassa, hogy a még hiányzó motort, — mint a repülőgép lelkét — is beszerezhesse s ha ez megtörténhetik, akkor a próba-felzállásokat itt Debreczen határában óhajtja március havában megtartani.

Reméljük, hogy az eddig tapasztalt érdeklődés csak fokozódni fog az előadás iránt, melyre a jegyek már most kaphatók Lofkovits Arthur, Benyáts Emil és Antaffy József urak üzleteiben, valamint a Royal kávéházban.

— Hallottam, uram, — szólt. — Ön bizton számíthat reám.

Ez időtől kezdve felhatalmazásom volt arra, hogy miss Annienak udvaroljak, — ha ugyan udvarlásnak lehet nevezni a szentimentális barát szerepét. Mindazonáltal gyönyörűségem két hetet töltöttem ilykép, sétálgatva Annieval a fenyvesben vagy a tengerparton s megcsókolva a felém nyújtott hófehér kezét — az egyedüli bizalmasodás, mely meg volt engedve.

Egy nap miss Annie elém futott. Az arca egészen rózsaszínű volt s kezében egy táviratot lobogtatott.

— A jegy, esem! — hebegte.

— Hogyan? — kérdeztem. — Meghalt?

— Rosszabb ennél, uram. Megesalt... Azután megtudtam, hogy az ásványolajkirály Cincinatinban feleségül vett egy créol táncosnőt.

— Egy néger! — sópánkodott a leány. — Egy négernek előnyt adott felettem!

Azután hirtelen így szólt:

— Akar a férjem lenni?

— Oh, miss Annie, ez volna a legnagyobb boldogságom!

— Nos, jó! Legyen és úgy lesz. De egyet kikötök. Ha visszatérünk Amerikába, ön párbajra fogja kihívni a nyomorultat. — Tudja, én nagyon szeretem önt, de becsültem is valami, my dear.

Fölmentett királyszerető.

Aki több a császárnál.

Egy debreceni iparos bűnpöre.

Trakhanics Mihály debreceni kádármeister június havában lakodalomban volt. Ott ügylátszik, alaposan felönthetett a garatra s meglehetősen illuminált állapotban ment el Begy Aléziához, akivel vadházasságban élt. A nő, a részegen hazatérő kádármeister urat nem a leghizelgőbb kifejezésekkel fogadta. Ez volt csak a perlekedésnek erkölcsi része, azonban csakhamar rátértek az anyagiakra is. A magas tenórban folytatott tárgyalás során ugyanis kiderült, hogy Trakhanics a lakadalomban kártyázott és az utolsó fillérjét is elvesztette. Begy Alézia sirni kezdett s keservesen panaszkodott, hogy holnapra kenyere sincsen s ő minden pénzét elkártyázta.

— A császár pénze sem lenne elég neked! — vetette oda nagy mérgesen Begy Alézia. Ez azonban csak olaj volt a tűzre. Trakhanics irtózatos dühre gerjedt s részegségében reprodukálhatatlan kifejezésekkel illette a király személyét.

— En vagyok a te császárod! — ordította torkaszakadtából. — En velem törődj és ne a császárral!

A viszonynak csakhamar vége szakadt s Begy Alézia följelentette volt kedvesét, az ügyesség pedig királyszeretést emelt vádat Trakhanics Mihály ellen.

Ebben az érdekes ügyben ma tartották meg a főtárgyalást a debreceni kir. törvényszéken. Nagy derűtséget keltett a tárgyaláson a vádlott védekezése.

— En, tekintetes törvényszék — ugymond — nem a császárt szidtam, hanem az olyan hatalmas császárt, mint Begy Alézia. Nekem a császárral semmi ügyem nem volt, de annál több bajom volt az én volt életársammal.

Miután a tárgyaláson beigazolódott, hogy Trakhanics Mihály ittas állapotban volt, a bíróság az enyhítő körülmények tekintetbevételével a királyszeretés vádját alól felmentette.

340 oldalra terjedő naptárunkat csakis előfizetőink kapják díjtalanul. Hátralékosok pedig tartozásuk kiegyenlítése után. Új előfizetők akkor, ha legalább 3 hónapot befizetnek.

Megvallom, hogy nem feleltem azonnal. Azt a gondolatot, hogy valaki ilykép fej vagy irást játszhatik a jegyese életével, szörnyűségnek találtam.

Miss Annie-t meglepte a habozás. Elhalványodott s szuróan rámszegezte tekintetét.

Nos, mit mond? — kérdezte.

— Azt, kisasszony, hogy...

Nem hagyta befejeznie a mondatot. Fogai csillogtak, mikor gunyos nevetéssel rám szólt:

— Igen? Értem! Ön jobban szereti az életét, mint engem. Isten önnel!

Aztán két kézre kapta szoknyáját és végigvágott a part főnyeres útján.

Másnap reggel szemem hiába keresték a kikötött yachtot; nem volt sehol. A halászkötől megtudtam, hogy még éjfélkor felszedte a horgonyt és távozott.

— Ez az idill vége, — fejezte be Paul.

— Többé sohasem fordultam meg X.-surmerben, s többé sohasem láttam Foggsékat, miss Annie-t és az ezer lobogós yachtot. De a kalandra sokszor visszagondolok. Végre is, ki tudja? A vőlegény, a távirat, a szakítás... minden jó kieszelt komédia is lehetett arra a célra, hogy próbára tegyem, vajjon amerikai értelemben méltó vagyok-e a leányhoz? És lehet, hogy akkor tudatlanságomban, vagy lelkem gyengesége miatt, szerencsémét játszottam el...

Színház és Művészet

A színház műsora.

PÉNTEK: Délután *Hüvelyk Matyi*, tündérrege — Gyermekelőadás.
SZOMBAT: Délután *Felhő Klári*, népszínmű. Este *Vig özvegy*, operett. Bérletszűnet.
VASÁRNAP: Délután *Elvált asszony*, operett. Este *Iglói diákok*, operett.

A Képzőművészeti Társulat vándorkiállítása Debreczenben.

Tudvalevő dolog, hogy műpártoló egyesületünk az idén, részint megfelelő anyag, részint megfelelő terem hiányában képkiallítást nem rendezhetett. Az egyesület választmánya most, hogy kárpótlásul az elmaradt kiállításért, minél szebb s nagyobb arányú kiállítást mutathasson be, szövekeztet az országos képzőművészeti társulattal, hogy annak jövő évi nagyszabású felvidéki vándor-kiállítása Debreczenben mutattassék be először. Ez ügyben Balogh Bertalan vándorkiállítási igazgatót Andrásy belügyminiszter a napokban külön kihallgatáson fogadta. Az igazgató jelentést tett a miniszternek az eddigi előkészületekről s a debreceni műpártoló egyesülettel tartott beszélés eredményeiről s Andrásy örömmel vette tudomásul, hogy a vándor-kiállítások, de különösen a létesítendő vidéki képtárak eszméjét az illetékes körök mindenütt a legnagyobb rokonérzettel fogadták. Baloga igazgató ugyanezen ügy érdekében tiszteltette még Berzeviczy Albertnél, az Akadémia elnökénél s Beöthy Zsolt egyetemi tanárnál, kik szintén megígérték legmesszebbmenő támogatásukat a képkiallítások érdekében. A műpártoló egyesület a képkiallítás dolgában az ünnepek után Balogh igazgatóval megkötötte a szerződést s teljes erővel hozzáfog a kiállítás előkészítéséhez. Annnyit már most jelzünk, hogy ily hatalmas, magas művészi színvonalon álló kiállítás még nem volt Debreczenben s az egyesületi tagok is méltó kárpótlást nyernek az ez évről elmaradt képkiallításért.

Vigyázz a nőre. (A színházi iroda jelentése.) Feydeau mulattató, pikáns bohózatát foglalkoztatja a vigjátéki személyzetet. A *Vigyázz a nőre* tavaly a Vigszínháznak volt állandó műsordarabja és már régen volt bohózatnak oly intenzív sikere, melynek előadásaira a Vigszínház nagy nézőtere estéről-estére megtelt. A *Vigyázz a nőre* bemutatója közvetlenül az ünnepek után lesz megtartva.

Gül-Baba. (A színházi iroda jelentése.) Huszka és Martos eredeti daljátékát eleveníti fel az igazgatóság új betanulással. Gábor diákok Zilahyné adja, kinek kiváló alakítása e szerepben már ismeretes. Új lesz Leila szerepében Bárdos Irma és Mujkó szerepében Horváth Kálmán.

Az Orosz Trio és Culp Julia. A budapesti hangverseny-szezonnak eddigi legnagyobb szenzációja az *Orosz Trio* szereplése. A hírneves művész-társaság olyan siker mellett hangversenyezett, amilyenre alig emlékeznek a legrégibb koncert-látogatók is. A Trio három tagja: *Maurina Vera* zongoraművész, *Press Mihály* hegedűművész, *Press József* gordonkaművész, mint szólójátékosok is a legelső között vannak. A budapesti lapok hasábjait szentelnek a nagy eseménynek és egytől-egyig a magasztalás szuperlatívusában írják a művészekről. A debreceni *Zenekedvelők Társasága* ezt az elsőrendű művész-társaságot az összehasonlíthatatlanul legnagyobb dalénekesnővel, *Culp Juliával* együtt lépteti fel a január hó 13-án rendezendő estjén, *Culp Juliát* nem szükséges bemutatni közönségünknek. Bensőségteljes, csodás művészete fejthetetlenül él lelkünkben. A közönség körében fogadtatására és lelkes ünneplésére készülnek. Állóhelyek az estére csak korlátolt

számban adatnak el, mert előreláthatólag pótszékeknek a beállítására válik majd szükségessé.

Szép gárdista. (A színházi iroda jelentése.) A legközelebbi operett-újdonosága a színházi társulatnak Berté finom zenéjű operettje, a *Szép gárdista* lesz, mely a nyáron a fővárosi színházban 25 előadást ért. A Szép gárdistában Bárdos Irma, Gyöngyi Jolán, Horváth Kálmán és Nádor adják a főszerepeket.

Kártyás asszonyok.

*

A „Pesti Hírlap” egyik előző száma érdekes kis közleményt hozott. Szólt pedig ez a közlemény arról, hogy Szegeden az ottani tudományos munkáikodása révén országosan ismert főbíró a szöszékről ki-prédikálta az asszonyokat, hogy családi összejöveteleik örve alatt tülteve a férfiakon, szenvedélyesen kártyáznak.

Sajnos nemcsak Szeged, de Debreczen is dicsekedhetik ezzel a specialitással. Debreczenben is egy két év óta zsurok, vacsorák, az u. n. családi összejöveteleken egyebet sem tesznek az asszonyok, mint kártyáznak.

A legtöbb ember a száját sem törli meg, az asszonyok már is sürgetik a társaságot, hogy lássunk azután, amiből élünk. Nem ritkaság a rulett, de mindennapos a ferbli, a baccarat, a huszonegy.

Szomorúan konstatáljuk ezt a tényt, de mert igaz, foglalkozniuk kell kissé ezzel a témával is. A mai felszeg társadalmi viszonyokhoz egyik ferde kinövés ez a kártya-szenvedély.

Evekkel ezelőtt is megtették asszonyaink, hogy a kártyát összejöveteleiken egyik szórakozásnak tekintették. Ez azonban nem fajult el, mint ma. Egy-két órát játszottak Szapáry-cvikket, vagy tüzet s ha volt is veszteség egyik-másiknál, elenyésző csekély volt a mai kártyajátékok veszteségéhez képest.

Ma már odáig jutottak asszonyaink, hogy nem is érzik jól magukat — csekély kivétellel — ha nem játszhatják a leghazárdabb kártyajátékokat.

Hát már annyira jutottak asszonyaink, hogy a szellemet náluk csak a „bankó” szelleme képviseli? Azok a zsurok, összejövetelek tulajdonképpen azért lennének, hogy egymáshoz közeledjenek, a barátságot fejlessze, ápolja azok között, kik elmennek ezekre az ugynevezett zsurokra.

De nem ez történik ma már. Aki kissé ösmerős ezekkel a zsurokkal, akinek alkalma van olykor ezeken az összejöveteleken résztvenni, láthatja, hogy az asszonyok — epügy mint a férfiak — tömött erszényekkel jelennek meg s alig várják a pillanatot, hogy az asztalhoz ülhessenek — kártyázni.

A férfiak, a fiatalemberek nagyrésze, — kik ezekre a zsurokra hivatalosak — szintén hódolnak a kártyaszenvedélynek. Tudjuk, hogy a legtöbb férfinak egyedüli szórakozása a kártya, de nem egy van, ki csupa „udvariasságból” az asszonyokkal leül kártyázni és ugyancsak „gavallériából” elveszít ötven, sőt néha több koronát is.

Ellenvetésül sokan mondhatják azt is: nem muszáj annak a fiatalembernek kártyázni. Igazuk is van, de ismétlem: „udva-

riasságból” megteszi, mert utóvégre jólesik neki a szép asszonyok, a kedves ösmerősök társasága s inkább hoz áldozatot, csak hogy elmehessen a zsorra. Mert hiszen az is meg-esik, hogy nem hívják meg, „hasznavehetetlenek” közé sorozzák, mert nem kártyáznak. Az asszonyok kártyaszenvedélye tul-épte már azt a határt, mely mint kártyázás, szórakozást nyújt.

Szomorú képe ez is a mai társadalmi helyzetnek s még szomorubb azokra az asszonyokra nézve, kik ma már nem tudnak másképp szórakozni, ha csak nem kártyáznak. Annyiféle módja van a szórakozásnak, hogy igazán szükségtelen a családi otthonba a leghazárdabb játékot bevinni, meghonosítani.

Ideje lenne már, ha segítenének ezen az állapoton. A férjeknek lenne kötelességük változtatni a helyzeten és okkal-móddal oda-hatni, hogy az asszonyok játékszenvedélyét kissé lehűtsék.

Előnye nincs, nem lehet ennek a játékszenvedélynek. Csak hátrányai vannak ugy az asszonyokra, mint a férfiakra. Mik azok, felesleges itt elsorolni, azok, kiket illet, ugy is tudják.

Sokkal szebb, nemesebb hivatást szánt a sors a társadalmi nőknek. Annyi téren, annyi módon gyakorolhatják ezt, miért kötik le tehát minden idejüket éppen az anyagi károsodással járó, idegellő kártyának?!

Lehet, hogy a debreczeni társaságok „zsurobojtó”-nak lesznek kitéve, de nincsen kizárva, hogy az asszonyok egyik érdekes fordulatot fognak teremteni. Elvégre van más szenvedély is a világon nemcsak a kártyái s merjük állítani, hogy talán még érdekesebb is. A fiórtnek kell újból leszoritani ezt a kellemetlen „kártya-estéket” s akkor bizonyosan nem fog bekövetkezni a zsurobojtó. L. J.

A bűn lejtőjén.

Elzúllott debreczeni leány.

Megszökött a menhelyről.

Lelkileg teljesen megromolva, elzúllóten került nemrégiben a debreczeni gyermekmenhelyre egy budafoki jómódu család gyermeke B. Erzsébet. A nyughatatlan vérű és a bűnre hajló fiatal leánynak sehogysem tetszett a felügyelet alatt való élet s egy szép napon meg is szökött a menhelyről.

B. Erzsébet Budapestre szökött, ahol a'jas lebujojokban meg a különféle büntá-nyákon keresett menedéket. Ez az élet tet-szett neki. Mindjobban a posványba fulladt ugyannyira, hogy végre a kerítők há'ójába került, akik egy balassagyarmati nyilvános ház tulajdonosának akartak eladni.

Amint Budapestról a kerítők Balassa-gyarmatra akarták szállítani a keleti pálya-udvaron B. Erzsébetet és kerítőnjét Reich Józsefnét, valamint Szigeti Árpád facér üve-ges segédet a rendőrség lefűlelte és az egész kompániát letartóztatta.

A kerítők ügyében megtartották a fő-tárgyalást. B. Erzsébet és tanuk kihallgatá-sával megállapította, hogy a leány a kerítést megelőzőleg teljesen zűlött és bukkott volt, nemrég került ki a toloncházból.

A bíróság erre a két vádlottat felmen-tette azzal az indokolással, hogy B. Erzsébet nem tartozott a tisztességes leányok közé.

Karácsonyi cukorka
Karácsonyi disz
Karácsonyi vásár

Czukorkagyár városi üzletében
Főtér, Tisza-palota.

Aki államtitkárnak adta ki magát

Leleplezett szélhámos.

Budapesten néhány hónappal ezelőtt Csöke Ferenc miniszteri tanácsos nevében telefon utján egy hang arra kérte a Dunagőzhajózási Társaságot, hogy Szigeti Kozárovics Kálmán nevű rokonának állítson ki szabadjegyet és küldje el Kozárovics címére. Az a tisztviselő, aki az állítólagos Csöke Ferencel telefonon beszélt, kiállította a jegyet és elküldte a kereskedelmi miniszteriumba, a miniszteri tanácsosnak. Csöke nagyot nézett a szabadjegy láttára és mint aki nem érti a dolgot, visszaküldte a jegyet a Dunagőzhajózási Társaságnak.

Ott akkor már sejtették, hogy valami csalóval van dolguk és a várakozás álláspontjára helyezkedtek. Egy-két nap múlva csakugyan jelentkezett az ál-Csöke és megsürgette a jegyet. Mivel igen durva hangon beszélt, még bizonyosabbá lett, hogy szélhámos. Kinyomozása érdekében a telefonközpont meemondta a Dunagőzhajózási Társaságnak, hogy a Piccolic-kávéházból beszélt a csaló, akit azután a detektívek le is fűleltek. A rendőrségen elmondta, hogy Kozárovics Kálmán a neve és szerkesztője a „Független Tudósító” című lapnak. Azt mondta, hogy az ismeretlen nevű újság a Nádas-féle nyomdában készül. A detektívek elementek a nyomdába is, ahol természetesen sohasem hallottak Kozárovics lapjáról. Végre megállapították, hogy lapkihordó, a főfoglalkozása azonban a szélhámoság.

Az álhírlapíró egyéb csalásokat is követett el. Május 29-ére a Radó-kávéházba rendelte Kovács Alajost, akinek azt mondta, hogy Kovács Jenő a neve és tulajdonosa a Baross-utca 79. számú háznak. Szerződtette Kovács Alajost házmesternek, persze négy száz korona óvadékkal. Az is természetes, hogy a szegény házmester soha többé nem látta a pénzt. Az se tartozott az utolsó stiklijei közé, hogy Gáspár Mihály orvosnövendéket magántitkárnak szerződtette.

A budapesti büntető törvényszék ma vonta felelősségre a szélhámost Jamnitzky dr. bíró tanácsában. A vádat Hóricz-Tóth dr. ügyész képviselte, a vádlottat Vass Károly dr. védte. A bíró egynemely kérdésére igen humoros feleletet adott a vádlott.

— Miért használta a Szigeti-nevet elnévnek — kérdezte az elnök?
 — Az az én írói álnevem.
 — Milyen időközben jelent meg a „Független tudósító”?
 — Naponkint.
 — Hiszen a nyomdában egyáltalán nem tudtak a maga lapjáról.
 — Mert nem mondtam meg, hogy hol nyomják.
 — Mi oka volt önnek erre a nagy titkolódásra?
 — Mert az a lap tisztára az én magán ügyem.

Egyébként csak a házmester becsapását ismerte be a vádlott, a szabadjegy-ügyről hallani sem akart. A tanuvallomásokból azonban kétségtelenné lett, hogy ő az, aki Csöke Ferenc miniszteri tanácsosnak adta ki magát. A tárgyalást elnapolták.

HIREK

A szent estén.

A kereszténység legmelegebb, leghangulatossabb ünnepe: Karácsony a hó és fagy korszakába esik. A husvét és pünkösd ünnepe fényét ragyogó napfény, lombbal és virággal ékes bérc, rónák és ligetek pom-

pája emeli, a karácsony egyedüli díszje a karácsonyfa. És mégis, mennyi melegség, mennyi szeretet árad a fagy világában élő tölevelekből!

A krisztusi tanításnak fölsőlegesen igazságait ez az ünnep hamisítatlan tündökléssel özi és hirdeti. Jézuska, aki az emberiség boldogítására született, élt és járta meg kálváriáját, e napon nagy és gyöngéd testvériségben egyesíti a művelt emberiséget. Karácsony ünnepén eltűnnek a felekezeti válaszfalak. Az öröm apró viaszgyertyáinak fénye mellett eltűnik a különbség, amit ember és ember között mesterségesen kiéleltettek. Keresztény és nem keresztény egyképp örömmel és ünnepi hangulattal telve várja a szent est ajándékait. Nem az érték adja meg ez ajándékok becsét, hanem a tisztia, a meleg, a szívet felemelő karácsonyi hangulat.

Mindent már sokszor megírták a karácsonyról. Az évről évre visszatérő alkalom szuggesztív erővel hozza meg a karácsony hangulatából sugárzó kiélelt gondolatokat.

A karácsony előtti napok hangulatában az ellentét erejével ragadta meg gondolkozásunkat ez a visszás hangulat. A krisztusi tanításnak nem az a lényege, ami különbséget keres ember és ember között. Ez a tanítás békét, egyetértést és szeretetet hirdet. Az egy akol és egy nyáj gyönyörű tanítása nem azt jelenti, hogy az emberek egyazon oltár mellett dicsérik az istent, hanem jelenti a megértést, a lelkek megtisztulását, a gondolat felemelkedését oly magaslatokra, ahol elűnik a felekezeti különbség és az embert cselekedeteiből itélik meg. Tanuljanak a karácsony fonséges tanításából elsősorban azok, akiknek hivatása volna ezt a tanítást világszerte hirdetni.

— **Karácsonyi ünnepi istentiszteletek.** A debreceni ágost. hitv. evang. templomban Karácsony elsőnapján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, melynek végétével ugyan csak Materny Lajos oszt. urvacserát. Delután 3 órakor Hudák János esperes kaplán prédikál. Karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor Orah Károly theologus prédikál. Az istentisztelet után u vacsorát Hudák János esp. kaplán oszt. Delután 3 órakor ima.

— **A függetlenségi párt közgyűlése.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt 1909. december hó 28-án kedden délután 3 órakor az Angol királynő szálloda nagytermében közgyűlést tart, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó.

A debreceni függetlenségi és 48-as párt 1909. december hó 28-án kedden délután 3 órakor az Angol királynő szálloda nagytermében közgyűlést tart, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

tart, mely a t. párttag urat ezennel meghívjuk.

A meghívó a közgyűlésbe való belépésnél előmutatandó.

Tárgysorozat:

1. A szervezeti szabályzat tárgyalása.
2. Tisztújítás.

Teljes tisztelettel

Kertész Mihály

enök

Harangi Sándor Somogyi Pál

Csanak János

az elnöki tanács tagjai.

A közgyűlést megelőzőleg ennek előkészítése céljából 1909. december hó 27-én

hét óra délután 3 órakor a nagy választmány tart ülést szintén az Angol királynő nagytermében.

— Az Apafája és a szanatórium.

Lapunk mai számában hirt adtunk, hogy a jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén az az idea vetődött fel, hogy a tüdőbetegek debreceni szanatóriumát az Apafája erdőben építsék föl. Munkatársunknak alkalma volt Török Gábor főerdésszel beszélni, aki az erdőt igen alkalmasnak mondja a jezett célra. Az Apafája erdő 300 holdnyi területen fekszik, közvetlen szomszédságában a Nagyerdőnek. Az erdőt kereszt alakban két ut szeli át, melyeknek metsző pontjában szép nagy tisztás van. Török Gábor főerdész ezt a tisztást alkalmasnak tarja a szanatórium helyének. Az erdő a város közvetlen közelében van, az államvasutak Debrecen—Nyíregyházi vonal mentén s így, ha itt megálló helyet létesítenek, könnyen megközelíthető. De komolyan lehet azzal a tervvel is foglalkozni, hogy a villamos vasutat odáig kivezessék.

— **A debreceni izraelita négyesület** január hó 8-án, szombaton a Bika szálloda disztermében jótékony célu látványosságokkal egybekötött amerikai bált rendez. Kezdeté este 9 órakor.

— **A görög király életveszélyben.** Londonon át érkező athéni távirat jelenti, hogy az országban a legnagyobb fejtelenség és forradalmi hangulat uralkodik. A hatalmat a katonai diktatura veszi át s György király nem érzi magát a legnagyobb biztonságban. A városhoz egy angol hajó érkezik s alkalmasint ez fogja György királyt Londonba vinni.

— **Pénztári vizsgálat a városházán.** A városházán ma délelőtt történt meg a gyámpénztár szokásos vizsgálata. A vizsgáló bizottság a pénztárt rendbe találta.

— **Az ötvenezer koronás állami segély.** A tanács ma délelőtt tartott ülésén szóba került, hogy az ötvenezer korona állami segélyt milyen célra fordítsa a város. Több tanácsstag részéről az a felfogás nyilvánult meg, hogy a pénzt a rendőrség céljaira kellene fordítani. A kérdésben azonban határozatot nem hozott a tanács s így egyelőre kamatoztatni hagyja a város a pénzt.

— **A pétervári bombamerényletért.** A bombamerényletre vonatkozó interpellációja sürgősségének megokolásában Miliukov (radett) kijelenti, hogy Karpov, a politikai rendőrség főnöke provokatorius tevékenységének esett áldozatul. A pétervári főtörvényszék ügyésze ezzel szemben megállapítja, hogy Miliukov kijelentése nem felel meg a valóságnak. Ellenkezőleg, Karpov a forradalmárok csapdájába került és szolgáltatának hü teljesítése közben orozva gyilkolták meg. (Helyeslés jobbról.) Bobrinski Vladimir gróf (nacionalista) kérte az interpelláció haladéktalan elfogadását, hogy egész Oroszország világosan lássa, mily alaptalanok Miliukov vádaskodásai. Emlekezteti ezután Miliukov képviselőt Azevel Párisban való megállapodásaira és a képviselőt e szavakkal aposztrofálja:

Lárma nem használ, tény bizonyít!

Rosenberg Emil Bezáraruházában, Piac-utca 58. (Bankpalota.)

Most megkezdődött a Nagy Karácsonyi Vásár!

Legnagyobb gyermekjáték és Baba áruházában az összes Karácsonyi tárgyak olcsóbban mint bárhol szerezhetők be.

— Az Azevek gyilkolnak, ön pedig interpellál! (Helyeslés jobbról.)

— Tekintettel a kormány nyilatkozatára, Miljukov lemond interpellációjának sürgősségéről, mint már jelezték, bizottság elé utalja.

— **A nap halottai.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelezték be: Harangozó Sándor ref. 95 éves, Sánta Imre ref. 8 hónapos, Juhász Sándorné ref. 24 éves, Tokaji Gyula ref. 8 éves, Hegedűs Sándor ref. 77 éves, Fehér József ref. 82 éves.

— **A hadmentességi adókiivetés közszemlén.** Debreczen város adóügyi osztálya a következő hirdményt tette közzé: Az 1909 ik évi hadmentességi díj, kivétési lajstromok elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében folyó évi december hó 23 ik napjától december hó 31-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adófizető község oly felhívással értesítették, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthet meg és ha a kivétel ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásukat a városi adóügyi osztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételnie nem fognak.

— **Bankhamisító polgármester.** Palermóból jelentik, hogy a minap a bankhamisítás miatt letartóztatta a rendőrség a Taormina közelében fekvő Graniti városka polgármesterét, Diego Gutrufellit. Sziellia lakosságát a legutóbbi időben egy hamisító banda elárasztotta hamis számlírás bankjegyekkel s a hatóságok minden igyekezete kárba vesztett, hogy a hamisítók nyomára juthasson. Időnkint sikerült ugyan letartóztatni a banda egyik-másik tagját, amikor a hamis bankjegyeket forgalomba akarták hozni. A letartóztatott hamisítónak azonban azonnal segítségére sietett Graniti polgármestere, aki a rajtakapott embernek a legfényesebb erkölcsi bizonyítványokat állította ki és személyesen is sikra szállt a rendőrség „ostobasága” folytán börtönbe került „ártatlan” polgár érdekében. Cutrufellinek a vádlottak érdekében kifejtett lázas buzgalma végre felkeltette a rendőrség gyanúját. Erről jelentést is tettek a kormánynak. Időközben azt is megtudta a rendőrség, hogy a bankjegyhamisító műhely valahol Graniti közelében, egy földalatti barlangban van. A barlangban valószínű laboratórium tárult a belépők elé, akik a vegyszerek és savak egész raktárát találták ott felhalmozva. Egy kisebb fülkében pedig ötszáz ezer lira értékű pompásan sikerült bankjegytárazatra akadtak, amely már a forgalomba hozatalra volt előkészítve. A meglepő felfedezés után a carabinieri Graniti számos előkelő polgárát, köztük elsősorban a „tisztelteméltó polgárpestet” is azonnal letartóztatták, a rendőrség pedig sürgős nyomozást indított a még eddig ismeretlen bűntársak felfedezése iránt.

— **A kiszabadult fejező gyilkossága.** Pécsről táviratozzák, hogy megrendítő eset történt a minap a Perdec-pusztához közeliek tanyán. Halász György földmives csak nemrég szabadult ki az illavai fejezőből, hová gyilkosság miatt került hazatérve, folyton garázdálkodott és különösen rosszul bánt a feleségével, aki belefáradva a sok gyötrődésbe, megindította a válópört és el is vált tőle. Vasárnap reggel Halász a lakására hívatta az asszonyt, azt mondva neki, hogy nézze meg a gyermeküket. Az asszony gyanútlanul ment el hozzá. Egy ideig csöndesen beszélgettek, de egyszerre csak Halász kést rántott elő és a megrémült, sikoltozó asszonyt tizszer mellbeszurta. Az Asszony félholtan terült el a földön, Halász pedig megszökött. Az asszonyt a szigetvári kórházba szállították, a hol most haldoklik. A gyilkos férjet a csendőrség elfogta.

— **A Néptakarékpénztár mint szövetkezet, Piac-u. 75. sz.** a heti biztosítással kapcsolatos hosszú lejárati kölcsönöket nyújt.

— **Gumi különlegességek** Györfy Testvéreknél Piac-u. 30.

— **Villamos** karácsonya szerelését gyorsan és előnyös árban készít Fazekas Piac-u. 77. Telefon szám 567.

— **Bámulatos** olcsón vehet most képes mesés könyvet, levélpapírt és más karácsonyi ajándékot Aczél antikváriumában.

— **Megnyílt a baba menyország!** Kossuth u. 4. szám alatt. Babáknak ingyen, Papáknak és Mamáknak olcsó pénzért, csak rövid ideig látható.

— **Kugler cukorkák** főraktára Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11. Karácsony és újvire legalkalmasabb ajándékok.

— **Legolcsóbb ajándék** a könyv. Legnagyobb választék könyvekben és levélpapírokban Hegedűs és Sándor cégnél, Kossuth u. 11. Telefon 54.

— **Alkalmos karácsonyi ajándékokat u. m. női kézi táskák, illatszerek, berendezett uti készleteket, nyakkendőt, keztyűt, zsebkendőket ajánl Békés Lajos úri divat üzlete.**

— **Ifjúsági iratok** és képes könyvek legnagyobb választékban kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében. Piac u. 44. sz.

— **Megnyílt a legújabb férfi fiú és gyermek ruha Versenyáruház** a Csapó utcán a „Kispipa” helyén. Rendkívüli olcsón lehet ott vásárolni téli ruhákat.

— **A Haverda Mariška bűnpöze** nem kellett olyan feltűnő, mint az a hír, hogy Schwartz pipásnál a városházzal szemben, alkalmas Karácsonyi ajándékokat pénz nélkül csekély havi részletre lehet apani u. m. fényképező gépek, mindennemű fegyverek, browning pisztolyok, bőrdöngők, mindenféle hangszerek, gramofonok, jég- és pénzszekrények, valódi Meidinger kályhák, sőt ékszerek is.

— **Női kiegészítő (ridikül) csodaszép újdonságok, croda olcsón csakis a Budapesti Korona Áruházban. Debrecen, Piac u. 19.**

Elegáns, divatos levélpapírok bámulatos olcsók Harmathynál fűvészkert u. 14.

— **Megsugom önnek, hogy a leg-szebb és legolcsóbb gyermekjátékok, mennyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyak legelőnyösebben Mentze Henrik áruházában szerzethetők be.**

FŐVÁROSI BAZÁR
Debrecen, Simonffy-utca I. sz. Bérpalota.

Férfi divat
különlegességek,
Házilag készült

férfi ingek.

Elegáns nyakkendők

Kalap újdonságok

Lengyel Samunál

Piac-utca 43.

Arcképes igazolványba fényképeket
leggyorsabban
NÉMETHY JÓZSEF
fényképész műterme készít
DEBRECZEN, Piac utca 42.

Eljegyzése előtt

okvetlenül keresse fel

ROSE DEZSŐ

előkelő ékszer üzlet,

DEBRECZEN, Piac-u. 55. sz.

ha ékszerbevásárlását biza-
::: lommal óhajtja eszközölni. :::

Törvénykezés.

A zsaroló barát. Lada Imre 24 éves hajduböszörményi lakos május havában az ottani koresmában mulatott. Késő este volt már, amikor az ivóból távozott s az uton szembetalálta magát barátjával, Fekete Jánossal. Az ittas állapotban levő ember kést rántott a barátjára és követelte, hogy 16 korona tartozását fizesse meg. Fekete János le is fizette a dühöngő embernek a pénzt, azonban zsarolásért följelentette a barátját, aki ma állott vádlottként a debreceni törvényszék büntető tanácsa előtt. A bíróság Lada Imrét öt napi fogházra ítélte.

Közgazdaság.

Ingatlan forgalom.

Nagy János és neje Magyar Zsuzsánna veszik a debreceni 9826. sz. tjkvben foglalt 280 négyszögöl ujosztású földet Tőke Istvántól 2400 kor.

Debrecen város veszi a debreceni 9733. sz. tjkvben foglalt Piac utca III. em. 13. sz. házat a debreceni köcsönös segélyzótól 156,341 kor. 50 fillérért.

Pavlovics és Szilágyi építő cég veszik a debreceni 2873. sz. tjkvben foglalt Piac utca 85. sz. házat özv. Malinoszinszki Gyulától Varjassi Juliánna és társaitól 120,000 koronáért.

Gyarmati István és neje Zentai Mária veszik a debreceni 1400. sz. tjkvben foglalt Battyányi-utca 15. sz. házat Emer Sándorné és társaitól 50000 kor. I

Vas György és neje Mihályházi Ludovika veszik a debreceni 9203. sz. tjkvben foglalt 414 négyszögöl majorsági földet Tolvaj József és neje Szemes Máriaától 3700 koronáért.

Ifj. Kosta János és neje Tar Juliánna veszik a nagyhegyesi 69. sz. tjkvben foglalt 3 hold er. földet Kosta János és társaitól 2400 kor.

Lófkovics Arthur veszi a debreceni 6548. sz. tjkvben foglalt Varga-utca 23. sz. házat Czakó Albertina Bartfai Károlynétól 30000 kor.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreceni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1909. dec. 23.

Készáru cseudes.		
1910. októberi buza	11.79	11.80
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	13.90	13.91
májusi roza	—	—
1909. októberi roza	8.87	8.88
1910. áprilisi roza	9.86	9.87
1901. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	7.58	7.59
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	6.67	6.68
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Karácsonyi és ujévi ajándék tárgyak.

Kalapok! Czipők!

Parfüm, Manicür és Fésű kasetták, Női kezításkák, Szivar, cigaretta, pénz és levél tárcák a legizlésebb kivitelben. Bali, bőr selyem, kötött, és céna keztyük, valamint az összes férfidivat és pipere cikkek a legnagyobb választékban kaphatók

NYAKKENDŐK!

Győrfi Testvérek

férfi divat, keztyű, kötszer, orvosi műszer és toilette cikkek áruházában,
DEBRECEN, Piac-utca 30, (Dreher-söracsarnokkal szemben.)

5500 közjegyzőileg hit. orvosi és magán bizonyítvány igazolja, hogy a

KAISER-féle mell-karamellák
 a 3 fenyővel

Köhögés

rekedség, nyálkásodás, katarrhus, görcs és számarhurut ellen legjobban hatnak.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fill. Kapható Tóth Béla, Mihalovits Jenő, Maraközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna és a Központi drogueriában. Ujfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél. Püspökladányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

4768/1909. tksz.

Árverési hirdetmény.

A püspökladányi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy kir. kincstár végrehajtatónak Nagy Gábor és neje végrehajtást szenvedő elleni 623 korona 98 fillér tőke követelés és járulékai irántivégrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a pladányi kir. járás-biróság) területén levő Nádudvar község határában fekvő a nádudvari 1936. számú betétben A I 1-4. sor. 7525/4. 7525/5. 7525/6. és 7527/1. hrsz. a. felvett Eperjes halom dűőben fekvő tanya-ház, udvar, szántó és legelőre 1920 korona - f. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte az árverést és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910 évi január hó 11 napján d. e. 9 órakor** Nádudvar község názánál megtartandó nyilvános árverésen a meg alapított kikiáltási áron alul is elfog ugyan adatni, de 2/3-ánál a'acsonyabb áron alul nem.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 192 K. készpénzben vagy, az 1881 évi 60. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kije-lölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Püspökladány 1909. okt. hó 23.

Dr. Kovács kir. albiró.

Uj üzlet!

Ha még nem győződött meg, hogy hol vásárolhat **1-ső rendű tarló czipőket**, akkor keresse tel a

Hazai czipőraktárt

Piac utca 34. (közvetlen a posta mellett), a hol csak saját műhelyében készülnek.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é vevő közönség szives tudomására hozni, hogy a **Simonffy utoza 2. sz.** alatti Weisz Izidor,

Lusztig és Bán utóda

fűszer, liszt és gyarmatáru nagykereskedését átvettük és azt dusan felszerelve, saját nevünkön tovább vezetjük.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérjük.

Kiváló ízlettel!

Gevürcz és Klein

Simonffy utoza és Halköz sarkán
 Közvetlen kávé és thea behozatal.

Popper Dávidné

ohl. születésné lakását Széchenyi-utca 25. sz. alól **Széchenyi-utca 14. sz. alá helyezte át.**

Karácsonyi ajándéknak

alkalmas **csinos ékszerek** olcsón **szerezhetők be**

Vági István

ékszerésznél, Miklós-utca 10.

Ez alkalomra szép kivitelben alakít át ékszereket és vállal mindennemű javítást.

Kenyér-piacz!

Dégenfeld-tér.

Előre haladt idény miatt a mai naptól kezdve

Játék, diszmű és alkalmi ajándék tárgyakat

mélyen leszállított árak mellett árusítunk.

Párisi Nagy Bazár

Női kézi táskák, pénz, szivar és cigaretta tárczák nagy választékban olcsón kaphatók.

Karácsonyi ajándékoknak

legalkalmasabb, leghasznosabb és legolcsóbb tárgyak, u. m.:

Legujabb dobozos levélpapírok, csiladi doboz 2 K. 2.40 f. már igen csinos kivitelben.

„Uj” asztali tentatartó készletek és órák.

Arany tölthető tollak, (amerikai).

„Uj” ezüst zsebirónok (Pendala), „uj”

Olaj, Aquarell és Pástel festészeti készletek.

Képes lap és ténykép albumok bőr fedélrel már 2 koronáért

Emlékhönyvek, naplók és írómappák.

Faégetési, Tarsó és „uj” Batik festészeti tárgyak és készletek.

Crep lámpa ernyők és cserép díszek.

Fali és asztali képekben, nagy választ.

Fényképező gépek és kellékek.

„Uj” Társas játékokban „Uj”

igen jutányos árakban

nagy választékban

egyedül

Thaisz Arthur

papírmű áruházában

Bika szálloda mellett

kapható.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szög 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozóddal tessék válszabélyegyet csatolni.

Adás-vétel.

Új rendszerű női férfi divatárak és butoreladás, A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szűkösgletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű váznak es canavásznakban, saját készítésű cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Eladó a város belső területében fekvő Széchenyi utca végén egy hold 260 □ olyan télen is lakható nyaraló, mely áll teljesen gondozott parkból, 4 szoba (szilárd épület) és az összes modern mellékhelyiségekből levő uri lakásból, teniszpálya, villanyvilágítás, továbbá nagy gyümölcsös és kerti veteményeknek megfelelő földből. A legjutányosabb fizetési feltételek. Értékezhetni: Turai Farkas tudakozó irodájában.

Rechserrel ellátott, szigoruan kóser tea-vaj, naponta friss é kezes, kapható József kir. herceg utca 34.

Téli női, férfi és gyermek harisnyák, keztyűk, alsó trikó ruhák leszállított áron Márton Gyula üzletében Piac-u. 9. Új harisnyák kotése és fejelése elfogadtatnak.

Lakás.

Hat szobás lakás, külön kerttel és verandával május 1-re kiadó. Széchenyi utca 20.

Egy szép nagy pincze-raktárhelyiség, száraz, világos, tiszta azonnal kiadó, értekezhetni Arany János utca 23. szám alatt.

Különféle.

Új női fodrász terem nyílt meg, modern villanyberendezéssel, ahol sampoing-mosás, hajfestészet, ondulítás és a legdivatosabb hajmunkák legszebben készíttetnek. Weisz Edéné Piacz u. 38. az udvarban. Kifésült és vágott haját legmagasabb árban veszek.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekben Krámer József.

Bor 200 Hektoliter, Kitűnő Szerjő, Rizling, Kövidinka. Hordónként is eladó. Molnár Lukácsnál. Debreczen.

Utolsó hét!

Gyermekjátékok

minden elfogadható árban adatnak el.

H O L ?

Schwarz M. L.-nél

Piacz-utca 38. szám. A Posta mellett.

Wirth Zongorák

Fekete, Mahagoni, diófa színben gyári áron kaphatók
SCHMIDT S.

zongora raktárában, Piacz-utca 78. szám.

Karácsonyra ajándéku!

Francia és angol illatszerek
Casetták

óriási választékban
legolcsóbban beszerezhetők a
Központi drogueriában

DEBRECZEN Piacz-utca — Városház épület.

Karácsonyi ajándéku legalkalmasabb
Fésű, Manicur és Parfum casset-
tek, Tollett tükrök, női kéztáskák
a legszebb választékban kaphatók
Stern József és Testvére kefégyár r. t.
városi raktárában Piacz-utca 22. sz.

Nagy csoda!

hogy sikerült egy óragyár termékének egyrészét megszerezni és addig, míg a készlet tart, csoda olcsó áron árusítom.
Serkentő óra 130 kr.

Finom lapos acél és nikkelt óra 3 frittól felebb, női acél és ezüst órák, ugyszintén mindennemű fali órák csoda olcsón kaphatók
Gasparik F. órás és ókszer üzletében
Debreczen, Hatvan-utca 2. sz.

Vidékre utánvétellel is. Kérem a czege vigyázni.
Viszonteladónak árkedvezmény!

Donogán és Somossy

özégnél

Debreczen, Ristemplombazár.

Megkezdődött a nagy

„Karácsonyi Vásár“

Elsőrendű áruk kerü nek eladásra
leszállított áruk mellett.

MEGLEPŐ SZINTE CSODALATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesze, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és huyssavas
diathesis eseteiben.

Kapható Kontsek Géza fűszer és
csemege kereskedésében Debreczen,
Kossuth-utca.

SZABÓ LAJOS FIAI cég

divatáruházában

leszállított áruk mellett

karácsonyi vásár

folyamatban van.

Árak, minőségek, választék versenyen kívül

Sport flanel	• eddig 24 krajcár	17 kr.
Velour Velez	• karácsonyi ára	
Mosó delain	• eddig 36 krajcár	26 kr.
Francia delain	• karácsonyi ára	
115 cm. Angol szövet	• eddig 42 krajcár	26 kr.
110 cm. Divat szövet	• karácsonyi ára	
Ruhaselymek	• eddig 85—90 kr.	50 kr.
	• karácsonyi ára	
	• eddig 80 krajcár	50 kr.
	• karácsonyi ára	
	• eddig 165 kr.	90 kr.
	• karácsonyi ára	
	• eddig 2—3 forint	1 frt.
	• karácsonyi ára	

A többi föl nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelmeéknél 40-50%-os árengedmény.